

Hrvatska Agencija za poštu i elektroničke komunikacije
Jurišićeva 13
HR-10 000 ZAGREB

VIPnet d.o.o.
pp 470, 10002 Zagreb
Vrtni put 1
HR - 10000 Zagreb
Tel.: +385 1 46 91 091
Fax: +385 1 46 91 099
e-mail: office@vipnet.hr
www.vipnet.hr
MB: 1402633
Žiro: 2484008-1100341353

Zagreb, 11. rujna 2008.

PREDMET: Pravilnik o uvjetima dodjele i uporabe radiofrekvencijskog spektra
- javna rasprava

Poštovani,

Nastavno na otvaranje javne rasprave o prijedlogu Pravilnika o uvjetima dodjele i uporabe radiofrekvencijskog spektra (u nastavku: prijedlog Pravilnika), ovim putem dostavljamo naše komentare i prijedloge za izmjenama:

1. Čl. 1. izmijeniti na slijedeći način:

*„Pravilnikom o uvjetima dodjele i uporabe radiofrekvencijskog spektra propisuju se uvjeti dodjele i uporabe radiofrekvencijskog spektra, postupak izdavanja dozvola, **postupci izmjena dodijeljenih dozvola**, postupak, uvjeti, rokovi i mjerila odabira prilikom izdavanja dozvola u postupku javnog natječaja i javne dražbe, izgled i sadržaj obrasca dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra, izgled i sadržaj obrazaca zahtjeva za izdavanje dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra, potrebna tehnička dokumentacija koja se prilaže zahtjevu za izdavanje dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra, rokovi valjanosti dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra, način i uvjeti prijenosa dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra na drugu osobu, način i uvjeti ograničenja uporabe radijskih frekvencija, načini i uvjeti dostave tehničkih i drugih podataka o radijskim postajama, način i uvjeti obavljanja tehničkog pregleda, radijskih mjerenja i ispitivanja, obveza identifikacije određenih vrsta radijskih postaja, način i uvjeti uporabe radijskih postaja u slučaju opasnosti i drugim hitnim slučajevima, te ovlasti za obavljanje poslova u elektroničkim komunikacijama.“*

Obrazloženje: Mišljenja smo da je u Pravilniku potrebno osigurati mogućnost izmjene važeće dozvole iz razloga dolaska novih tehnologija i osiguranja primjene istih, te uslijed omogućavanja primjene dodijeljenog spektra neovisno o pojedinoj tehnologiji, pa je stoga predložena ova dopuna članka 1. kako bi se proširila definicija samog Pravilnika.

2. Čl. 6. izmijeniti na način da se doda nova točka 7. koja glasi:

„7. na temelju pojedinačne dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra, izdane u postupku izmjene postojeće dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra.“

Obrazloženje: Mišljenja smo da je u Pravilniku potrebno osigurati mogućnost izmjene važeće dozvole, pa je stoga predložena ova dopuna članka 6. kako bi se naglasilo da se pojedinačna dozvola može izdati i nakon provođenja postupka izmjene dozvole. Tako bi se provelo usklađivanje s čl. 55. st. 3., te čl. 71. Pravilnika.

3. Čl. 16. st. 1. potrebno dodatno pojasniti u smislu odredaba članka 125. Zakona o elektroničkim komunikacijama:

Obrazloženje: Čl. 16. st.(2) prijedloga Pravilnika određuje da postupak izdavanja dozvole iz stavka 1. ovog članka (temeljem provedenog postupka javnog natječaja ili javnog poziva) Agencija pokreće po službenoj dužnosti ili na temelju zahtjeva za izdavanje te dozvole, podnesenog u skladu s ovim Pravilnikom.

Istovremeno, Čl. 125. Zakona određuje da će Agencija, temeljem zahtjeva 60 dana prije isteka roka valjanosti dozvole za radiofrekvencijski spektar (GSM900), postojećeg operatora elektroničkih komunikacijskih mreža i/ili usluga koji koristi navedeni radiofrekvencijski spektar temeljem valjane dozvole i obavlja djelatnost u skladu s ugovorom o koncesiji, izdati novu dozvolu za uporabu radiofrekvencijskog spektra postojećem operatoru.

Moramo napomenuti da u prijedlogu Pravilnika nema nijedne odredbe kojom bi se omogućilo produljenje (izdavanje nove) dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra postojećim operatorima elektroničkih komunikacijskih mreža i/ili usluga koji koriste radiofrekvencijski spektar temeljem valjane dozvole, kako je to definirano Prijelaznim I završnim odredbama Zakona.

Stoga predlažemo da se isti promijeni, radi usklađenja s odredbama članka 125. Zakona, na slijedeći način:

*„(1) Pojedinačna dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra iz članka 6. točke 4. ovog pravilnika izdaje se nakon provedenog postupka javnog natječaja ili na temelju javnog poziva sukladno članku 89. Zakona uz ispunjavanje mjerila iz članka 17. stavka 1. ovog pravilnika, **osim u slučaju iz članka 125. Zakona.**“*

4. Čl. 17. st. 3. potrebno dodatno pojasniti u smislu odredaba članka 125. Zakona o elektroničkim komunikacijama:

Obrazloženje: identično obrazloženju ranije iznesenom na Čl. 16. st.(1) prijedloga Pravilnika. Stoga predlažemo da se isti promijeni, radi usklađenja s odredbama članka 125. Zakona, na slijedeći način:

*„(3) Iznimno, postojeći operator elektroničkih komunikacijskih mreža i/ili usluga, koji sudjeluje u postupku javnog natječaja radi izdavanja dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra, a koji posjeduje dozvolu za uporabu istog radiofrekvencijskog spektra, dokazuje ispunjavanje mjerila iz stavka 1. ovog članka na način utvrđen u stavku 2. ovog članka i članku 27. stavku 3. ovog pravilnika, **osim u slučaju iz članka 125. Zakona.**“*

5. Čl 18. točka 6. izmijeniti na slijedeći način:

*„6. potreban radiofrekvencijski spektar, **izražen u mjernim jedinicama za radio frekvencijski spektar MHZ**“*

Obrazloženje: Mišljenja smo da je potrebno pojasniti kako se u zahtjevu definira „potreban radiofrekvencijski spektar“. Naime, ako se precizno ne definira da se potreban radiofrekvencijski spektar izražava u jedinicama frekvencije (MHz) ili u skladu s raspodjelom spektra iz planova dodjele radijskih frekvencija koje donosi Agencija, onda neće biti moguće odrediti da li se eventualni sljedeći zahtjevi zaprimljeni u postupku javnog poziva zaista odnose na **isti** spektar. Precizna definicija spektra koji se zahtijeva će pogodovati efikasnijem i bržem provođenju postupka dodjele.

6. Čl. 20. izmijeniti na slijedeći način:

„Uvjeti dodjele i uporabe, koje Agencija određuje u dozvoli iz članka 16. stavka 1. ovog pravilnika, obuhvaćaju osobito sljedeće:

- 1. najmanji i najveći dio radiofrekvencijskog spektra **koji je dodijeljen**,*
- 2. rok valjanosti dozvole,*
- 3. način i uvjete prijenosu dozvole na drugu osobu,*
- 4. način i uvjete izmjene dozvole***
- 5. obvezu obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga pokrivanjem određenog zemljopisnog područja i/ili određenog postotka stanovništva na području obuhvaćenom tom dozvolom, unutar određenog razdoblja,*
- 6. obvezu prijave postavljene radijske postaje.“*

Objašnjenje: Mišljenja smo da je potrebno promijeniti točku 1. jer bi se dozvola trebala odnositi na konkretno dodijeljen spektar, a ne na spektar koji se može dodijeliti, što bi trebalo biti definirano primarno odlukom ili natječajnom dokumentacijom. Također, temeljem predloženih izmjena u članku 1. Pravilnika, nalazimo da je unutar dozvole nužno definirati i načine i uvjete izmjene iste.

7. Čl. 31. st. 4. izmijeniti na slijedeći način:

*“Odlukom o odabiru najpovoljnijih podnositelja ponuda mora se odrediti rok u kojem je podnositelj, koji je dobio dozvolu, obavezan Agenciji podnijeti zahtjev za obavljanje tehničkog pregleda u svrhu utvrđivanja ispunjavanja uvjeta utvrđenih Zakonom i propisima donesenim na temelju tog Zakona, **te rokove ispunjenja pojedinih stavki iz Čl. 27. st.(1) točke 7. prijedloga Pravilnika obzirom na dostavljeni plan izgradnje elektroničke komunikacijske mreže s općim opisom, rokovima i fazama izgradnje, uključujući očekivanu zemljopisnu pokrivenost i kakvoću usluge, s navedenim sankcijama za neispunjenje danih obveza iz Odluke.**“*

Objašnjenje: Mišljenja smo da je potrebno odabranim podnositeljima ponuda propisati, uz rokove podnošenja zahtjeva za obavljanje tehničkog pregleda, i rokove ispunjenja plana izgradnje mreže, temeljem kojeg je odabrani podnositelj ponude dobio određenu prednost pred ostalim podnositeljima ponude.

8. Čl. 31. st. 5. brisati:

Objašnjenje: Mišljenja smo da je potrebno odvojiti postupak odabira podnositelja ponuda i postupak izdavanja dozvole. Postupak odabira se temelji na nizu parametara, od kojih mnogi nisu usko povezani s uvjetima uporabe radiofrekvencijskog spektra, te stoga istima nije mjesto u dozvoli koja se izdaje za uporabu navedenog spektra, odnosno isti bi nepotrebno opterećivali sadržaj dozvole. Ukoliko je potrebno prenijeti neke bitne i relevantne parametre iz ponude u dozvolu, predlažemo da se isto navede u sadržaju dozvole, bez da se dozvoli dodaje cijela ponuda.

9. Čl. 32. st. 1. potrebno dodatno pojasniti u smislu odredaba članka 125. Zakona o elektroničkim komunikacijama:

Obrazloženje: identično obrazloženju ranije iznesenom na Čl. 16. st.(1) prijedloga Pravilnika. Stoga predlažemo da se isti promijeni, radi usklađenja s odredbama članka 125. Zakona, na slijedeći način:

*„(1) Pojedinačna dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra iz članka 6. točke 5. ovog pravilnika izdaje se nakon provedenog postupka javne dražbe iz članka 90. Zakona uz ispunjavanje mjerila iz članka 33. stavka 1. ovog pravilnika, **osim u slučaju iz članka 125. Zakona.**“*

10. Čl. 36. izmijeniti na slijedeći način:

„Uvjeti dodjele i uporabe, koje Agencija određuje u dozvoli iz članka 32. stavka 1. ovog pravilnika, obuhvaćaju osobito sljedeće:

1. najmanji i najveći dio radiofrekvencijskog spektra koji je dodijeljen,

2. rok valjanosti dozvole,

3. način i uvjete prijenosa dozvole na drugu osobu,

4. način i uvjete izmjene dozvole

5. obvezu obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga pokrivanjem određenog zemljopisnog područja i/ili određenog postotka stanovništva na području obuhvaćenom tom dozvolom, unutar određenog razdoblja,

6. obvezu prijave postavljene radijske postaje.“

Obrazloženje: Mišljenja smo da je, temeljem predloženih izmjena u članku 1. Pravilnika, nužno definirati i načine i uvjete izmjene dozvole.

11. Čl. 43. st. 3. izmijeniti na slijedeći način:

*“Odlukom o odabiru najpovoljnijih ponuđača mora se odrediti rok u kojem je ponuđač, koji je dobio dozvolu, obavezan Agenciji podnijeti zahtjev za obavljanje tehničkog pregleda u svrhu utvrđivanja ispunjavanja uvjeta utvrđenih Zakonom i propisima donesenim na temelju tog Zakona, **te rokove ispunjenja pojedinih stavki iz Čl. 41. st.(1) točke 7. prijedloga Pravilnika obzirom na dostavljeni plan izgradnje elektroničke komunikacijske mreže s općim opisom, rokovima i fazama izgradnje, uključujući očekivanu zemljopisnu pokrivenost i kakvoću usluge, s navedenim sankcijama za neispunjenje danih obveza iz Odluke.**“*

Obrazloženje: Mišljenja smo da je potrebno odabranim ponuđačima propisati, uz rokove podnošenja zahtjeva za obavljanje tehničkog pregleda, i rokove ispunjenja plana izgradnje mreže, temeljem kojeg je odabrani ponuđač dobio određenu prednost pred ostalim podnositeljima ponude.

12. Čl. 44 st. 1. izmijeniti na slijedeći način:

*„Nositelj dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra mora **najkasnije 8 dana nakon početka rada radijske postaje prijaviti Agenciji podatke o zemljopisnoj lokaciji i tehničke podatke za svaku postavljenu radijsku postaju ili izmjenu podataka o postojećoj radijskoj postaji koja smije raditi prema izdanoj dozvoli.**“*

Obrazloženje: U predloženoj odredbi prijedloga Pravilnika nalazimo potencijalan problem u praktičnoj primjeni same odredbe. Naime, ukoliko nositelj dozvole prijavi Agenciji sve potrebne podatke o zemljopisnoj lokaciji i tehničke podatke za svaku postavljenu radijsku postaju prije samog početka rada radijske postaje, može se, uslijed neplaniranih događaja, dogoditi odgoda početka rada radijske postaje, i potencijalno otkazivanje puštanja iste u rad. Time sama prijava Agenciji postaje neosnovana i neistinita. Do sada su se radijske postaje u okviru GSM/UMTS mreže prijavljivale u roku 8 dana od puštanja istih u rad. Budući da postojeća procedura funkcionira bez poteškoća, ne nalazimo razlog za promjenu iste. Stoga predlažemo da se izmijeni predloženi tekst i zadrže rokovi koji su trenutno na snazi.

13. Čl. 52. st. 1. izmijeniti na slijedeći način:

„(1) Operator elektroničkih komunikacijskih mreža uz uporabu radiofrekvencijskog spektra obavezan je, na zahtjev inspektora elektroničkih komunikacija, dostaviti izvješće o provedenim radijskim mjerenjima na određenoj radijskoj postaji, kada je to nužno radi ispitivanja i uklanjanja štetnih smetnji.“

Obrazloženje: Ne nalazimo pozitivnim prijedlog odredbe da, temeljem predložene odredbe inspektor a posebno ne ovlaštena osoba Agencije, može zatražiti podatke o mjerenjima za sve postaje u mreži GSM/UMTS. Naime, u tom slučaju radilo bi se o neprovedivoj obvezi, posebno s obzirom da je Agencija sama definira obrazac i sadržaj mjerenja kojem se operatori moraju naknadno prilagoditi, što bi imalo za posljedicu provođenje novih mjerenja za sve postaje u jednoj pokretnoj mreži (red veličine 1000 - 1500). Pošto je u primarnom interesu operatora održavati svoje mreže pokretnih komunikacija na najvišoj razini funkcionalnosti, ne nalazimo opravdanim da se Agenciji dostavljaju zasebna mjerenja (izuzetak su mjerenja koja operator provodi samostalno prije puštanja radijske postaje u komercijalni rad), bez navođenja posebnog razloga za istima. Dapače, pojedinačni slučajevi zahtjeva za mjerenjima (npr. prijave smetnji ili ometanje sustava Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije ili sigurnosno-obavještajne agencije i slično) su svakako neophodni i apsolutno potrebni.

14. Naslov poglavlja VIII. izmijeniti na slijedeći način:

„Izmjena dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra“

Obrazloženje: Pošto se ovo poglavlje odnosi i na ograničenja i na izmjene frekvencija, te izmjena uvjeta uporabe, kao i na vremenska ograničenja i uskraćivanja prava uporabe, mišljenja smo da je prikladniji naziv poglavlja kako je predloženo, posebice iz razloga što su svi bitni elementi uporabe radijskih frekvencija kao predmeti mogućih izmjena dozvola sadržani unutar dozvola.

15. U Čl. 58. dodati novu točku 7. i dodatnu rečenicu kako slijedi:

“7. ako je to zatražio nositelj dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra.”
„Izmjene dodijeljene dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra ostvaruju se izdavanjem nove dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra, na jednako razdoblje trajanja kao i prvotno izdana dozvola.“

Obrazloženje: Nalazimo neophodnim omogućiti nositelju važeće dozvole da zahtijeva izmjenu dodijeljenih frekvencija i/ili uvjeta uporabe, o čemu će Agencija odlučiti u postupku, poštujući načela upravljanja radiofrekvencijskim spektrom koji su definirani u Zakonu. Ovaj prijedlog osigurava pravo nositelju dozvole da racionalno upravlja resursima, i omogućuje fleksibilnost korištenja RF spektra.

16. Čl. 71. izmijeniti na slijedeći način:

„(1) Postojećem operatoru javnih elektroničkih komunikacijskih mreža i/ili usluga koji posjeduje dozvolu za uporabu radiofrekvencijskog spektra sukladno Tablici namjene, Agencija može, na njegov zahtjev i uz uvažavanje načela transparentnosti i nediskriminacije, dodijeliti dodatni raspoloživi frekvencijski pojas radi proširenja kapaciteta bez provođenja postupaka javnog natječaja ili javne dražbe.“

Obrazloženje: Mišljenja smo da je potrebno predvidjeti dodjelu i dodatnih kanala i za GSM i za UMTS područje, posebno s obzirom na postupak usklađivanja UMTS expansion frekvencijskog područja. Svakako bi se dodjela bilo kojeg dodatnog radiofrekvencijskog spektra trebala provoditi bez javnog natječaja ili dražbe, kao što je već i bila praksa u slučaju E-GSM i DCS frekvencija.

Držimo da se dodjela novih kanala mora regulirati ili u postupku izmjene postojeće dozvole ili izdavanjem nove dozvole, budući da je formulacija „u okviru vrijedeće dozvole“ nejasna iz razloga što sama dozvola već definira određeni spektar, i nije moguće u okviru tog dodijeljenog spektra regulirati i dodjelu dodatnog spektra. Stoga se za dodjelu dodatnog spektra mora ili izmijeniti postojeća dozvola ili izdati nova dozvola za novi spektar.

17. Općeniti komentari:

- Iz predloženog teksta u poglavlju IV. slijedi da se dozvole za uporabu RF spektra koje se izdaju na zahtjev, izdaju isključivo za pojedinačne radijske postaje (amaterske, na plovilu, zrakoplovu i sl.), odnosno da nije predviđeno temeljem zahtjeva izdati dozvolu za npr. korištenje RF spektra u pokretnim komunikacijskim mrežama npr. GSM ili UMTS.
Navedeno je u suprotnosti s čl 71. Pravilnika koji definira da se temeljem zahtjeva mogu dodijeliti dodatni kanali, pa je potrebno uskladiti Poglavlje IV. i čl. 71. Pravilnika.
- U bliskoj budućnosti, s razvojem novih tehnologija i usluga očekuje se osjetno povećanje količine izmjena u korištenju RF spektra (npr UMTS tehnologija u području 900 MHz ili 1800 MHz) što bi za posljedicu moglo imati i promjene važećih dozvola. Prijedlogom pravilnika nisu na odgovarajući način predviđene te mogućnosti, odnosno nedostaje fleksibilnost oko izmjena uvjeta iz dozvola, kojima bi se omogućila i fleksibilnost uporabe RF spektra. Smatramo nužnim da se u pravilniku predvidi razvoj tehnologije i načina uporabe spektra koji je do sada bio tehnološki ograničen, kako bi se pogodovalo što efikasnijoj implementaciji novih tehnologija, te ujedno postupalo na način koji je u skladu s pristupom regulaciji u Europskoj uniji – transparentnost, razmjernost i učinkovitost.